

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**XVIII RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

SENTYABR, 2026

ISSN 3093-8791

ELEKTRON NASHR:
<https://konferensiyalar.com>

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
XVIII Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 18-son (26-sentyabr, 2026-yil).– 182 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 24-sentyabr

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi XVIII Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

BIOLOGIYA FANLARI

PHLOMOIDES TURKUMIGA MANSUB O'SIMLIKLARNING O'SIMLIKSHUNOSLIKDAGI AHAMIYATI

Xolbutayeva Muqaddas Mamatmurodovna

Jizzax politexnika instituti akademik litseyi o'qituvchisi, PhD

Annotatsiya. Ushbu tezisdagi Phlomoides turkumiga mansub o'simliklarning biologik xususiyatlari, tarqalishi, ekologik sharoitga moslashuvi va qishloq xo'jaligi hamda dorivor o'simlikshunoslikdagi ahamiyati yoritiladi. Phlomoides turkumidagi o'simliklarni o'rganish biologik xilma-xillikni saqlash, foydali o'simlik turlaridan oqilona foydalanish va ularni madaniylashtirish imkoniyatlarini aniqlashda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: Phlomoides, o'simlikshunoslik, dorivor o'simliklar, biologik xilma-xillik, ekologiya, introduksiya, qishloq xo'jaligi.

THE SIGNIFICANCE OF PLANTS OF THE GENUS PHLOMOIDES IN PLANT SCIENCE

Xolbutayeva Muqaddas Mamatmurodovna

Teacher at the Academic Lyceum of Jizzakh Polytechnic Institute, PhD

Annotation. This paper highlights the biological characteristics, distribution, adaptation to ecological conditions, and significance in agriculture and medicinal plant science of plants belonging to the genus *Phlomoides*. Studying plants of the *Phlomoides* genus is crucial for preserving biodiversity, ensuring the rational use of beneficial plant species, and identifying opportunities for their domestication.

Keywords: Phlomoides, plant science, medicinal plants, biodiversity, ecology, introduction, agriculture.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ym-dif-y2026v2i18/n09>

O'simlikshunoslik fanida tabiiy holda o'suvchi, xo'jalik va dorivor ahamiyatga ega bo'lgan o'simliklarni o'rganish muhim yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Shunday o'simlik guruhlaridan biri Phlomoides turkumidir. Ushbu turkum yalpizdoshlar (Lamiaceae) oilasiga mansub bo'lib, turli tabiiy hududlarda uchraydigan ko'p yillik o'simliklarni o'z ichiga oladi. *Phlomoides* turlarining ayrimlari tabiiy sharoitga yaxshi moslashganligi, qurg'oqchil va tog'oldi hududlarda o'sishi hamda biologik faol moddalarga ega bo'lishi bilan e'tiborga loyiqdir. Shu sababli ularni o'rganish botanika, o'simlikshunoslik, ekologiya va dorivor o'simliklarni yetishtirish sohalari uchun muhimdir.

Phlomoides turkumiga mansub o'simliklar morfologik jihatdan o'ziga xos xususiyatlarga ega. Ularning poyasi, barglari va gullarining tuzilishi turga qarab farqlanadi. Ko'pchilik vakillari ko'p yillik bo'lib, tabiiy muhitning turli sharoitlariga moslashgan. O'simliklarning o'sishi va rivojlanishida tuproq, namlik, harorat va yorug'lik muhim rol o'ynaydi. *Phlomoides* turlarining tabiiy muhitga moslashuvchanligi ularni o'rganish uchun qiziqarli biologik obyektga aylantiradi. Ayniqsa, suv tanqisligi mavjud bo'lgan hududlarda o'suvchi turlarning qurg'oqchilikka chidamlilik xususiyatlarini o'rganish amaliy ahamiyatga ega. *Phlomoides* o'simliklarini ko'paytirishda urug'lardan foydalanish muhim usullardan biri hisoblanadi. Urug'larni yetishtirishda sog'lom va yaxshi rivojlangan o'simliklarni tanlash, urug'larni o'z vaqtida yig'ish va saqlashga e'tibor beriladi. Ekishga yaroqli urug'larning unuvchanligi va sifat

ko'rsatkichlarini aniqlash kelajakdagi nihollarning bir tekis rivojlanishini ta'minlaydi. Sifatli urug'lik materialini tayyorlash *Phlomoides* turlarini madaniy sharoitda ko'paytirish va yetishtirish samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Phlomoides turkumining ayrim vakillari xalq tabobatida qo'llanib kelgan. O'simlik tarkibidagi biologik faol moddalarni aniqlash va ularning xususiyatlarini ilmiy jihatdan tadqiq etish farmatsevtika hamda dorivor o'simlikshunoslik uchun istiqbolli yo'nalishlardan biridir. Bunda o'simlik xomashyosini to'g'ri yig'ish, saqlash va undan oqilona foydalanish muhim hisoblanadi. *Phlomoides* turlarini madaniy sharoitga kiritish, ularning urug'dan ko'payishi, vegetatsiya davri, tuproq va namlikka bo'lgan talabi kabi xususiyatlarini aniqlash ham o'simlikshunoslikning muhim vazifalaridan biridir. Bunday tadqiqotlar kelajakda foydali o'simliklarni yetishtirish texnologiyasini ishlab chiqishga yordam beradi. Bundan tashqari, tabiiy o'simlik resurslaridan haddan tashqari foydalanish ayrim turlarning kamayishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli *Phlomoides* turkumiga mansub noyob va kamyob turlarni muhofaza qilish, ularning tabiiy populyatsiyalarini saqlash va zarur hollarda introduksiya qilish muhimdir.

Xulosa qilib aytganda, *Phlomoides* turkumiga mansub o'simliklar o'simlikshunoslik, botanika, ekologiya va dorivor o'simliklarni o'rganish nuqtayi nazaridan muhim ahamiyatga ega. Ularning biologik va ekologik xususiyatlarini chuqur o'rganish tabiiy o'simlik resurslaridan samarali foydalanish hamda ularni muhofaza qilish imkonini beradi. Kelajakda *Phlomoides* turlarining biologik faol moddalari, ko'payish xususiyatlari, ekologik moslashuvi va madaniy sharoitda yetishtirish imkoniyatlarini kengroq tadqiq etish maqsadga muvofiqdir. Bu yo'nalishdagi ilmiy izlanishlar dorivor o'simliklar assortimentini kengaytirish va o'simlik resurslaridan barqaror foydalanishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-oktabrdagi 5863-son "2030-yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston Respublikasining atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 10-apreldagi "Yovvoyi holda o'suvchi dorivor o'simliklarni muhofaza qilish, madaniy holda yetishtirish, qayta ishlash va mavjud resurslardan oqilona foydalanish to'g'risida"gi PQ-4670-son qarori. // Xalq so'zi gazetasi, 2020-yil 11-aprel, №75 (7577). – B. 3.
3. Xolbo'tayeva M.M. *Phlomoides anisochila* (Pazij et Vved.) Salmaki va *Phlomoides sogdiana* (Pazij et Vved.) Salmaki ning urug'lari morfobiologiyasi. O'zbekiston Milliy universiteti xabarlari. 2023. 3/2. B. 141-144.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

XVIII RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, sentyabr

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
XVIII Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 18-son (26-sentyabr, 2026-yil). – 182 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 24-sentyabr.

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.